

Nog steeds teveel dorstige jonge bomen in Nederland

Uitval plantmateriaal: het gaat de goede kant op, maar het kan nog beter

Nog steeds zien we dat -ondanks goede bedoelingen en mooie plannen- een groot deel van het plantgoed het tweede jaar niet haalt. Hoeveel procent haalt het niet en waardoor komt dat? Ook vertellen beheerders en aannemers in dit artikel welke maatregelen zij nemen om plantmateriaal ongeschonden naar wasdom te laten groeien en in hoeverre deze maatregelen succesvol zijn.

Auteur: Santi Raats

65 procent van de respondenten is groenbeheerder in gemeentelijke dienst, 23 procent is adviseur en 12 procent is aannemer.

Inboetpercentages

De inboetpercentages die men de afgelopen drie jaar bij projecten heeft gerealiseerd, zijn voor 65 procent minder dan 5 procent, voor een derde tussen de 5 en 15 procent en toch een verbazend aantal gemeenten kent een inboetpercentage van tussen de 15 en 30 procent. Daarvan ziet de ondervraagde in bijna de helft van de tijd heel veel verschillen tussen de verschillende projecten. 40 procent zegt dat dit wel meevalt, en 14 procent ziet geen enkel verschil tussen projecten.

Oorzaken inboet bij de gemeente

Een derde geeft als inboetrede 'verdroging/slecht water geven' op. Een kwart schrijft het inboetpercentage toe aan slechte groeiplaatsomstandigheden/slecht geplant. In 17 procent van de gevallen speelt vandalisme een rol, in 10 procent is slecht plantmateriaal een van de oorzaken. Ziekten en slechts sortimentskeuze of sortiments-

fout komen minder voor, allebei in 6 procent van de tijd.

Hoofdoorzaken van uitval

Op de vraag wat binnen de organisatie de belangrijkste oorzaken van uitval zijn, volgt een gemêleerd palet aan antwoorden: te laat planten in het seizoen (al dan niet onder druk van projectleiding op projecten), plantmateriaal verkeerd opgeslagen, ziekte, vandalisme, gewoonweg 'slecht bestek', slechte kwaliteit plantmateriaal, verdroging/slecht water geven, te weinig snoei bij aanplant, te diep geplant, boom staat te nat, ongeschikte bodem aangelegd door civiel aannemer, losspitten niet in het bestek opgenomen, slecht toezicht, storten van grond, betreden en berijden van groenstroken.

Instructies in bestek

Ook de antwoorden op de vraag welke instructies men opneemt in het bestek om uitval te voorkomen zijn legio: strakke plantdata, strakke handhaving en toezicht rond uitvoering, inboetplicht; uitval voor kosten van de aannemer,

watergeefvoorzieningen, preventie en bestrijding van ziekten, goede plantmaatregelen, watergeefregime, slecht plantmateriaal retour kwekerij, goede nazorg, groeiplaatsinrichting (bijvoorbeeld conform Handboek Bomen)/groeiplaatsverbetering, afspraken over keuren van de groeiplaats voorafgaand aan aanplant, aanplant uit civiele bestekken houden en bekende aannemers uitnodigen, eigen dienst doet nazorg, zelf plantmateriaal inkopen, kwaliteitsomschrijving plantmateriaal, bomen met kale wortels met plastic zak om de wortels laten leveren, grond losspitten, stimulering van wortelgroei, en een eenvoudige 'resultaatverplichting'.

Watergeven

De helft van de ondervraagden besteedt water geven uit. De andere helft neemt zelf de regie en of doet de hele uitvoering zelf rond het water geven van het jonge plantmateriaal.

Verdroging

Voor het geven van voldoende water aan het jonge plantmateriaal legt de helft van de respon-

denten de verantwoordelijkheid bij de aannemer. 46 procent geeft het jonge plantmateriaal zelf water of voert regie over het water geven. Een opvallend hoog percentage van 5 procent zegt dat het geen water geeft: 'af en toe een dode boom is goedkoper dan water geven', is de stelling. Een van deze ondervraagden is een aannemer.

Vandalisme

Meer dan de helft van de ondervraagden zegt dat ze vandalisme proberen te voorkomen door een grotere boommaat aan te planten. Burgers oproepen en ondergrondse verankeringssystemen worden ook redelijk vaak toegepast, in respectievelijk 14 en 13 procent van de tijd. Meer toezicht gebeurt in 7 procent van de gevallen.

Slechte groeiplaatsomstandigheden

Op het gebied van slechte groeiplaatsen laten de respondenten zien vaak en veel verschillende oplossingen toe te passen, want elke respondent

heeft minstens drie antwoorden ingevuld: 35 procent verbetert de bodem voordat er wordt aangeplant, 24 procent vergroot het plantgat, ook een kwart van de ondervraagden plant bewust 'de juiste boom op de juiste plaats' en 17 procent past een ondergrondse groeiplaatsconstructie toe wanneer de groeiplaats aanvankelijk te ongeschikt is om plantmateriaal in te zetten.

Slecht uitgangsmateriaal

Het merendeel van de respondenten voert regie, wat blijkt uit de resultaten dat in totaal 59 procent de verantwoordelijkheid legt bij ofwel de kweker (35 procent) ofwel de aannemer (23 procent). Toch neemt nog 41 procent van de groeninkopers het heft in eigen hand door op de kwekerij het plantmateriaal zelf uit te kiezen en te laten merken.

Ziekten en plagen

'De juiste boom op de juiste plaats' wordt door 38 procent aangevoerd als hoofdbestrijder tegen

ziekten en plagen. Iets minder dan een derde past diversiteit toe, en hetzelfde aantal plant geteisterde bomen en planten niet meer aan.

Minder uitval door maatregelen

39 procent zegt baat te hebben van de getroffen maatregelen. 32 procent zegt dat de probleemdruk redelijk is verminderd, en iets meer dan een kwart vindt dat de probleemdruk weliswaar wat lager is, maar dat dit nog lager zou mogen. Slechts enkelen geven aan dat de probleemdruk door uitval niet is verminderd.

Score ten opzichte van in het verleden

Maar liefst 61 procent geeft te kennen dat uitval afneemt in zijn of haar gemeente. Als het aan de praktijkresultaten van deze steekproefrespondenten zou liggen, gaat het dus de goede kant op met de uitval van het plantmateriaal. 30 procent denkt dat het ongeveer gelijk blijft. 9 procent wist op deze vraag niets in te vullen.

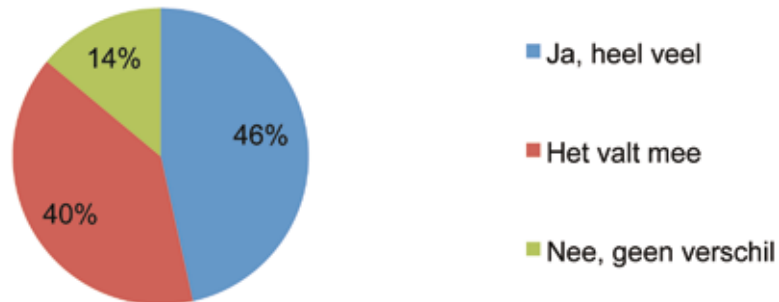
Wat is uw functie?

Wat is de inboet bij de projecten die u in de laatste drie jaar gerealiseerd heeft?

Ziet u verschillen tussen de verschillende projecten?

Wat zijn de meest voorkomende oorzaken van inboet in uw gemeente?

Welke maatregelen treft u tegen verdroging?

Welke maatregelen treft u tegen vandalisme?

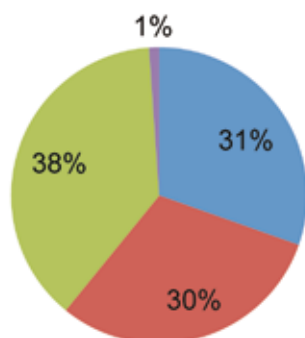
Welke maatregelen treft u tegen slechte groeiplaatsomstandigheden?

Welke maatregelen treft u tegen slechte kwaliteit van plantmateriaal?

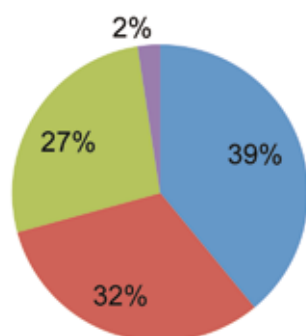

Welke maatregelen treft u tegen ziekte en plagen?

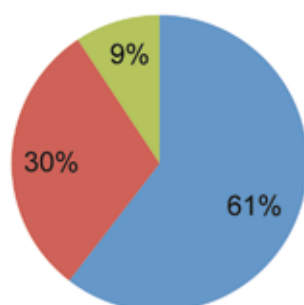
- Geteisterde boomsoorten minder aanplanten
- Diversiteit
- Juiste boom op de juiste plaats
- Wij bestrijden geen ziekten of plagen en kappen incidenteel bij overlast of gevaar

Is de probleemdruk door uitval verminderd sinds deze getroffen maatregelen?

- Ja, aanzienlijk
- Redelijk
- Een beetje, kan beter
- Nee

Scoort u in uw gemeente de afgelopen jaren duidelijk beter dan in het verleden?

- Ja, uitval neemt duidelijk af in mijn gemeente
- Nee, ik denk het niet, het blijft ongeveer gelijk
- Weet ik niet

Martin Tijdgat

Onnodige uitval door slecht organiseren juiste boom en juiste plantplek, bescherming en/of nazorg is eigenlijk een blamage voor een "deskundige" vakman, of het nu een boombeheerder, adviseur of aannemer is. Naar publiek en politiek onverkoopbaar!

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4576